

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA RESTAUROVÁNÍ**

PRAKTICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2006

KARINA SOJKOVÁ

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA RESTAUROVÁNÍ**

ITINERARIUM SACRAE SCRIPTURAE
1592

PRAKTICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Restaurovala: Karina Sojková
Odpovědný restaurátor: BcA. Radomír Slovík

2006

Fakulta restaurování
Ateliér restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů
Akademický rok: 2005 - 2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE - P

Pro: **Karina Sojková**

Studijní program: **Výtvarná umění**

Studijní obor: **Restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů
(8206R050)**

Název tématu: **Komplexní restaurování Putování svatých tisk z roku 1592
ze sbírek Českého muzea stříbra v Kutné Hoře.**

Zásady pro zpracování: Komplexní restaurování.

Rozsah: Komplexní restaurování celé knihy / knižní vazba + knižní blok/.

Vedoucí práce: BcA. Radomír Slovík

Vedoucí ateliéru: BcA. Radomír Slovík

Datum zadání práce: 10. 10. 2005

Termín odevzdání práce: 18. 8. 2006

Počet vyhotovení restaurátorské dokumentace: 2

Místo uložení restaurátorské dokumentace: - UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA RESTAUROVÁNÍ
Jiráskova 3, Litomyšl

- ČESKÉ MUZEUM STŘÍBRA
Barborská 28
Hrádek, 284 01 Kutná Hora

Dokumentace je chráněna ve smyslu zákona číslo 89/1990 sb. v plném znění (aut.zákon) s tím, že právo užití ve smyslu zákona číslo 20/1987 sb. v plném znění (o památkové péči) má objednatel a příslušný orgán památkové péče.

Prohlašuji, že jsem použila při restaurování pouze materiálů a postupů uvedených v této restaurátorské dokumentaci. Nejsem si vědoma nových zjištění a skutečností na restaurovaném objektu, které by nebyly uvedeny v této dokumentaci.

Prohlašuji, že restaurátorský zásah byl proveden v souladu s restaurátorskou etikou.

V Litomyšli dne 29.června 2006

.....
restaurátor
Karina Sojková

.....
odpovědný restaurátor
BcA. Radomír Slovík

Obsah

Vlastní text restaurátorské dokumentace

Seznam použitých symbolů

1. Identifikace	1
2. Typologický popis knihy	2-6
2.1. Typologický popis knižní vazby	2
2.2. Typologický popis knižního bloku	4
2.3. Typografický popis	4
2.4. Grafická výzdoba	6
3. Popis poškození knihy	8
4. Restaurátorský záměr	11
5. Postup restaurování	12 - 17
5.1. Knižní blok	13
5.2. Dřevěné desky	15
5.3. Usňový pokryv	16
5.4. Mosazné spony s kolíčkovou záchytkou	17
5.5. Konečná fotodokumentace a vypracování restaurátorské dokumentace	17
6. Seznam použitých materiálů	
7. Doporučené klimatické podmínky	
Poznámkový aparát	
Textová příloha	
Grafická příloha	
Katalog iniciál	
Katalog vlysů	
Katalog vinět	
Fotodokumentace	

Zpráva obsahuje:

počet stran restaurátorské zprávy:

počet stran textu: 22 počet stran textových příloh: 12

fotografií: 142 kreseb: 19 příloh s fotokopiemi: 7

Autorem fotografií je Karina Sojková. Fotografie jsou v digitální podobě (CD) uloženy v archívu fakulty Restaurování Univerzity Pardubice

Seznam symbolů

^{1,2,3,...} – číslice, v horním indexu odkazují na poznámkový aparát, vázaný k textu

restaurátorské zprávy

* - hvězdička v horním indexu značí odkaz na textovou přílohu

** - dvě hvězdičky v horním indexu odkazují na grafickou přílohu

1. Identifikace

Předmět - ITINERARIUM SACRAE SCRIPTURAE: *To jest: PUTOWÁNÝ SWATÝCH Na wssecku Swatau Bibli obojího Zákona, rozdělené na dvě knihy.*¹

Místo a rok vydání - *Staré Město Pražské, M.D.XCII., 1592*

Signatura - C2 55

Autor - *M.Henrich Bunting Farář w Grunowě*²

Autor českého překladu - *M. Danyel Adam z Weleslawina*³

Tiskař - *M. Danyel Adam z Weleslawina*

Jazyk - český

Tisk - černý a červený (devět grafických listů provedených technikou dřevořezu, dva technikou mědirytu)

Rozměry knihy - výška: 320mm, šířka: 220mm, síla: 85mm

Místo uložení - ČESKÉ MUZEUM STRÍBRA, Barborská 28 – Hrádek
284 01 Kutná Hora

Zadavatel - ČESKÉ MUZEUM STRÍBRA, Barborská 28 – Hrádek
284 01 Kutná Hora

Vedoucí práce - BcA.Radomír Slovík, restaurátor papíru, knižní vazby a dokumentů
vedoucí Ateliéru restaurování a konzervace papíru, knižní vazby a dokumentů

Odpovědný restaurátor - BcA. Radomír Slovík

Restaurovala - Karina Sojková, 4.roč., Ateliér restaurování a konzervace papíru,
knižní vazby a dokumentů

Termín začátku a konce restaurování - listopad 2005 – červen 2006

Odborná konzultace

Bc.Kateřina Kukralová, restaurátor papíru, knižní vazby a dokumentů

PhMr.Bronislava Bacílková (Mikrobiologické zkoušky - NÁRODNÍ ARCHIV,

Oddělení péče o fyzický stav archiválií, biologická laboratoř, Archivní 4/2257, 14901
Praha 4)

Karel Ungr, restaurátor dřeva (sanace a petrifikace bukových desek)

BcA. Martina Lušková, restaurátor papíru, knižní vazby a dokumentů

Ing. Miroslava Novotná, Csc. (VYSOKÁ ŠKOLA CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ
PRAHA, Laboratoř molekulové spektrometrie)

2. Typologický popis

2.1. Typologický popis knižní vazby

- celkový rozměr knihy: 320 × 220 × 85mm
- nasazovaná vazba s dřevěnými deskami s celokoženým pokryvem z bílé vepřovice (původní vazba)
- šita na čtyři dvojité konopné motouzy zapuštěné z vrchu desky do dvou kruhových otvorů a mělkého žlábků v desce knihy
- vazby zajištěny kolíčky
- dvě mosazné háčkové spony s kolíčkovou záchytkou na usňových prouzcích vedeny ze zadní desky na desku přední

Desky **

- rozměry desek: 317 × 205 × 35mm
- dřevěné desky z bukového dřeva
- desky ze třech stran (vrchní, spodní a přední) zkoseny směrem ven od knižního bloku
- na vnější straně desky, u hřbetu knihy vyhloubeny čtyři žlábků s dvěma otvory pro uchycení konopných vazových motouzů
- pro snazší uchycení spon výřez do přední strany vrchní desky
- na spodní desce, z vnější strany u přední strany desky, vyhloubeny dva žlábků pro uchycení usňových řemínků s mosaznými sponami
- ve středu desek, u vnější strany knihy malý kruhový otvor na provlečení usňového řemínku (pravděpodobně snaha o zajištění knihy po ztrátě spon)

Pokryv

- useň (bílá vepřovice) **
- slepotisková výzdoba stejná na přední i zadní desce knihy ⁴
- usňový pokryv lepen klihem

Hřbet

- zkulacen a zaklížen

- zpevněn mezivazovými pergamenovými přelepy (dochovány 3) s torzem ručně psaného textu
- přilepeny na vnitřní stranu desek

Ořízka

- barvená na žluto (zbytky barvy na hrazení desek)

Šití

- knižní blok šit na čtyři konopné dvojité motouzy (ø4mm)**
- motouzy otvorem vsunuty na vnější stranu desky a fixovány dřevěným klínkem (klíny zarovnány souběžně s hranou desky)

Kapitálek

- vazba knihy bez kapitálkového vazů (hlavice tvořena jádrem z konopného motouzu)

Spony**

- dochované čepelové renesanční štítky s kolíčkovou záchytkou (plocha štítku zdobena při kolíčkové straně příčnými a podélnými ryskami)**
- připevněny dvěma mosaznými hřebíčky
- nedochovaná těla spon pravděpodobně ve tvaru protáhlého obdélníku s rozšířeným kořenem vykrojených do tvaru písmene T^{5, **}
- spony ze spodní desky vedeny na dvou usňových řemínkách k vrchní desce (jeden řemínek dochován pouze v torzu s patrným otiskem mosazného plíšku)

Předsádky

- předsádky pravděpodobně tvořeny dvěma dvojlisty (nedochované)
- první volný list přední předsádky vlepen pod přídeštím (pozdější zásah)
- na předním přídeštím nápis železito-galovým inkoustem /*Prasentem Librum revidit et restantia conigenda correpat Pater Ioannes Loos capellanus Potriechensis Anno 1776^p*
- razítko černou tiskařskou barvou, se signaturou knihy C2 55

2.2. Typologický popis knižního bloku

- rozměry knižního bloku: 308 × 200 × 64mm
- knižní blok tvořen 397 fólii
- složky šity většinou po čtyřech dvojlistech (i po třech)
- grafické listy vlepeny na papírová křídélka šitá jako dvojlisty (výjimkou dva jednostránkové grafické listy)

Papír

- ruční bez filigránů, v protisvětle znatelné verže
- listy shodné gramáže
- převážně krátká vlákna*
- pravděpodobně se jedná o hadrovinu – len
- klížen škrobem

2.3. Typografický popis

Sazba

- zrcadlo sazby obdélníkové, jedno sloupcové (230 × 130mm)
- registry dvou sloupcové (62mm)
- po vnějších stranách textu tištěné marginálie

Hlavní titulní list

- tisk červený a černý
- mizející sazba (trojúhelníkový tvar, zmenšující se velikost písma)
- hlavní název knihy proveden dřevořezbou

Jazyk

- český, tzv. bratrským diakritickým pravopisem

Písmo

- český text psán gotikou
- latinský text kurzívní antikvou

- písmo různých velikostí (podle důležitosti a potřeb tiskaře)

Počet stran a paginace

- stránkování provedeno arabskými číslicemi na vnějších horních rozích listů
- titulní list první knihy
- předmluva první knihy (10 folií)
- první kniha (str. 1-530, 265 folií)
- registr první knihy (17 folií)
- titulní list druhé knihy
- druhá kniha (str.3-193, 95 folií)
- registr druhé knihy (13 folií)

Signatury

- na středech dolních okrajů listů (vždy na lícové straně prvních listů složky)
- značeny jedním velkým a malými písmeny

Kustody

- stránkové v dolním pravém rohu listu

Záhlaví

- živá, ve středu lichých listů (slovo *Putowánj*)
- ve středech sudých listů zkrácené názvy kapitol
- výjimkou předmluvy a registry (zde na rektu i versu slovo *Předmluva* nebo *Registrum*)

2.4. Grafická výzdoba textu

- grafická výzdoba provedena technikou dřevořezu

Iniciály**

- různé velikosti (podle umístění v textu)
- tři typy (plné, konturové a jednoduché dvouřádkové verzálky)
- zdobeny jemnými rozvilinami

Vlysy**

- obdélníkové, komponované na šířku sazby
- dva typy (ornamentální ohraničené linkou a volné bez rámce)
- rostlinné, zvířecí motivy, zavíjené ornamenty, girlandy, rozviliny

Viněty**

- na koncích jednotlivých kapitol
- více typů vinět (jednoduché maureskní, složité komponované do rozvilin se zvířecími a rostlinnými motivy)

Tiskařská znaménka

- nepravidelně komponované lístky, žaludy, hvězdičky, ukazující ruce

Znak Karla Staršího ze Žerotína**

- na versu titulního listu
- oválná vavřínová kartuše se stuhami, zpodobení kolčí přilbice s klenotem (korunou) a přikryvadly
- pod přilbicí gotický štít s rostoucím lvem s korunou na třech pahorcích
- nad přilbicí nápis ve stuze: *CAROL BARO A ŽEROTINA*⁷
- po levé a pravé straně kartuše dva ornamentální pásy z typografických znamének

Signet Daniela Adama z Veleslavína**

- oválná vavřínová kartuše se stuhami, zpodobení okřídlené kolčí přilbice se šesticípou hvězdou a přikryvadly

- součástí přilbice gotický štít s vyobrazením pegase, otočeným na pravou stranu
- po pravé a levé straně signetu počáteční písmena Veleslavínova jména (*DA, ZW*⁸)
- nad znakem umístěn ornamentální dřevořezný vlys

Grafické listy

- kniha obsahuje devět grafických listů dvou stránkových a dva jednostránkové
- čtyři skupiny (alegorické, polocelky, konkrétní kraje a zpodobení Jeruzaléma)⁸
- jeden grafický list chybí (Šalamounův chrám)
- hlavní technikou dřevořez (výjimkou dva listy technikou mědirytu)
- listy komponovány do obdélníkového rámce
- vodopis značen hustou šrafurou, moře vlnami
- horopis schematickým zobrazením významných kopců a hor
- pouště klkatou šrafurou
- významná sídla zachycena pomocí siluet příslušného města (schematicky)
- listy doprovázeny textem (stručný popis vyobrazení) na horním okraji

3. Popis poškození knihy

Vazba

- nekompaktní
- borcení hřbetu
- uvolněné šití (zejména v místě přední a zadní části knižního bloku)
- vypadávající složky i jednotlivé stránky
- mírné vysouvání jednotlivých složek a tím jejich mechanické poškození zejména v místě ořízek)

Pokryv **

- trhliny, lokální ztráty
- oddělené záložky od celkového usňového pokryvu
- povrch odřený (zvláště v místě přelomení zadní desky, na hranách a rozích desek)
- lokální mizení slepotiskové výzdoby
- napadení hmyzem
- papírový štítek na hřbetě knihy (u paty) se signaturou C2 55, tištěnou černým inkoustem
- mírná koroze v místě přichycení spon

Desky

- v dobrém stavu
- vrchní deska mírně prohnutá směrem ven
- spodní deska přelomena 7 cm od hřbetu knihy
- napadení desek hmyzem
- silná vrstva klihu na vnitřní straně desek

Spony

- chybějící těla háčkových spon (dochovány dva štítky na přední desce)
- dochovaný fragment usňového řemínku pro uchycení těl spon, s patrným otiskem plíšku k jeho zajištění na zadní desce

Hřbet

- nevhodně zaklížen velkou vrstvou klihu

Šití

- kompaktní pouze ve středu knižního bloku
- potrhané, silně zaklížené nitě
- oslabené vazy v místě drážky

Přídeští

- přední přídeští vykazuje pozdější úpravu (slepené dva listy předsádky)
- zažloutnutí vlivem silné vrstvy klihu, prosakující skrz list
- trhliny a lokální ztráty vlivem mechanického poškození a hmyzu
- zadní přídeští přelepeno třemi listy ručního a strojního papíru (pozdější doplněk
- silně poškozeny mechanicky a vlivem ztvrdlého klihu
- v místě praskliny zadní desky nalepen silnou vrstvou klihu textilní proužek z vnitřní strany

Předsádky

- první volný list přední předsádky vlepen pod přední přídeští knihy - pozdější úprava (vykazuje otisk titulního listu)
- tři listy poslední předsádky slepeny k sobě na přídeští a přelepeny modrým strojním papírem

Ořízka

- omačkaná
- znečištěná prachem
- silné mechanické poškození

Knižní blok

- poškození papírového nosiče chemického i fyzikálně mechanického charakteru
- silné mechanické poškození přední a zadní části knižního bloku vlivem vypadávání složek a uvolněného šití

- ztráty papírové podložky, zejména na okrajích listů, četné trhliny
- silné znečištění, zejména v přední a zadní části bloku
- silné mechanické znečištění okrajů listů
- napadení hmyzem
- poškození a znečištění kličem vlivem pozdějších oprav
- ztráty listů: v knize první - strany: 5, 6, 53, 54, 55, 56, 89, 90 (4 folia)
v druhé knize - 81, 82, 95, 96, 97, 98 (3 folia)
- v zadní části knihy lokální propálení 9 listů
- mírné setření tiskařské barvy – u písma, dřevořezů
- mírná až střední koroze textu, foxing
- ztráty, znečištění a trhliny nejvýraznější v přední a zadní části knihy

Předchozí zásahy

- opravy nedatované, pravděpodobně provedeno koncem 19. století
- přelepy trhlín ručním papírem
- začernění částí textu
- str. 56 – rukopis železito-galovým inkoustem (nedatovaný opis ztraceného listu)
- na okrajích listů marginálie železito-galovým inkoustem
- chemická dekontaminace vodným roztokem Promexalu W 50 * (v roce 2002)

4. Restaurátorský záměr¹⁰

1. průzkum míry a stavu poškození
2. fotodokumentace stavu před a v průběhu restaurátorského zásahu
3. mikrobiologická analýza (případná dezinfekce n-Butylalkoholem)
4. mechanické čištění přideští pomocí gumové pryže, štětců různých hrubostí a vysavače
5. zkoušky rozpustnosti inkoustu (destilovaná voda, etylalkohol)
6. odlepení přideští pomocí vodní páry nebo 4% Tylosy C 6000
7. sejmutí usňového pokryvu (za sucha)
8. oddělení bloku od desek knihy
9. rozebrání bloku
10. mechanické čištění bloku
11. čištění mokrou cestou, případné odkyselení (CaCO_3) a čištění pomocí tenzidů
12. dolítí chybějících částí papírového nosiče
13. vyspravení trhlin pomocí japonského papíru
14. šití knižního bloku
15. zaklížení knižního bloku
16. čištění desek knihy
17. vyspravení zadní desky knihy pomocí dřevěných kolíků
18. nasazení desek na knižní blok
19. čištění usňového pokryvu mechanicky a 80 % isopropylalkoholem
20. zhotovení záplat na usňový pokryv
21. aplikace záplat na knižní blok
22. potažení knihy usňovým pokryvem
23. připevnění usňových řemínků k desce knihy
24. zhotovení chybějících těl spon na základě dochovaných štítků
25. připevnění spon na usňové řemínky
26. konečné úpravy (tukování apod.)
27. zhotovení ochranného obalu z nekyselé lepenky
28. závěrečná fotodokumentace a zpracování restaurátorské zprávy

5. Postup restaurování

1. Předběžný průzkum a dokumentace

- mikrobiologické stěry z usně na přední desce, titulního listu a str. 190 první knihy sterilními vatovými tampony
(vyhodnoceno PhMr. B. Bacílkovou, Státní ústřední archiv Praha)*
- nález nepatrného množství živého zárodku plísně *Aspergillus niger* na titulním listu
(není nutná dezinfekce)
- fotodokumentace knihy před restaurátorským zásahem

2. Mechanické čištění přideští přední desky knihy

- prášková guma Wishab, bílá měkká grafická guma, skalpel, štětce různých hrubostí

3. Oddělení přideští z desek knihy

- zkouška rozpustnosti železito-galového inkoustu a razítkové barvy na přidešti přední desky – destilovaná voda, vatový tampon (rozpustnost inkoustu mírná, rozpustnost černé razítkové barvy nulová)
- přechodná fixace železito-galového inkoustu na přidešti přední desky – cyklododekan v lékařském benzínu
- odlepení přideští od přední desky knihy – vlhčení 4% Tylose KMC 6000 v etylalkoholu (přideští vylepeno dvěma listy nalepenými na sobě kličem)
- průběžné čištění vatovými tampony v etylalkoholu (zabránění vzniku skvrn)
- odlepení přideští ze zadní desky knihy – vlhčení 4% Tylose KMC 6000 v etylalkoholu (tři listy poslední předsádky nalepeny na sobě a na přidešti a přelepeny modrým strojním papírem)
- sejmutí plátěného přelepu v místě zlomu desky (pozdější zásah) mechanicky skalpelem

4. Sejmutí usňového pokryvu

- mechanicky za použití knihařské kostky (odhalení hřbetu a usňových přelepů)

5. Odlepení pergamenových přelepů z vnitřní strany desek a ze hřbetu knihy

- vlhčení 4% Tylose KMC 6000 v etylalkoholu

6. Demontáž desek od knižního bloku

- uvolnění dřevěných kolíků pro upevnění vazů (ve vyhloubeném žlábků)
- uvolnění vazů z vyhloubených žlábků

7. Čištění hřbetu knižního bloku a pergamenových proužků

- vlhčení 4% Tylose MHC 6000 v etylalkoholu
- mechanicky skalpelem

5.1. Knižní blok**8. Čištění knižního bloku od hrubých nečistot**

- štětce různých hrubostí
- hrubé nečistoty mechanicky skalpelem

9. Rozebrání knižního bloku

- přestřihnutím šití uprostřed složek

10. Mechanické čištění knižního bloku

- prášková guma Wishab, bílé gumy různých měkkostí
- štětce různých hrubostí
- mechanicky skalpelem

11. Měření pH knižního bloku

- pomocí dotykové elektrody
- průměrná naměřená hodnota – 5,77pH *

12. Zkouška rozpustnosti inkoustů a barevných vrstev

- destilovaná voda, vatové tampony (rozpustnost nulová)
- přechodná fixace cyklododekanem v lékařském benzínu pouze u razítkové barvy na versu titulního listu

13. Snímání papírových přelepů a mokré čištění ve vodní lázni

- provlhčení v teplé vodě (30-40°C)
- průměrná hodnota po vodní lázni 6,53 pH*
- mastné rohy čištěny pomocí benátského mýdla
- zbytky lepidel odstraněny mechanicky pomocí skalpelu

14. Neutralizace kyselin v papíru a zavedení alkalické rezervy

- nátěr nasyceným odkyselovacím roztokem na dolévacím stole
příprava neutralizačního roztoku: rozpuštění 2 g Ca(OH)_2 – hydroxid vápenatý v 1 litru destilované vody
- průměrná naměřená hodnota po neutralizačním zákroku – 7,13 pH*

15. Příprava papírové dolévací směsy

- suchá papírovina (60 % bavlna, 40 % len) v destilované vodě
- příprava: 12g na 1l vody
- tónování papírové směsy – pigmenty OSTACOLOR (rybacelová a saturnová barviva)
(Rybacelová žluť D3R, Saturnová hněď L2G, Saturnová modř 4G300)
- papírová směs doklížena 1,5 % roztokem Glutolinu L

16. Dolévání chybějících míst papírového nosiče

- papírovou dolévací směsí na vakuovém dolévacím stole
- doklížení listů 0,5 % roztokem Tylose MHC 300

17. Zarovnání okrajů listů na původní velikost**18. Vyspravení trhlin a zajištění některých dolévaných částí papíru**

- tónovaným japonským papírem (8-9 g/m²)
- 4% Tylosou MHC 6000

19. Retuše grafických listů

- FABER CASTEL - RAW UMBER 9201 - 180***
- FABER CASTEL - OLIVE GREEN 9201 - 173***
- FABER CASTEL – BROWN OCHRE 9201 - 182***

20. Spáskování grafických listů **

- lepení grafických listů na křídélka z pevného japonského tónovaného papíru

21. Příprava nových předsádkových listů

- ruční papír Losiny 120 g/m²
- tónování papíru pomocí přefiltrovaného roztoku kávy a pigmenty OSTACOLOR (Rybácelová žluť D3R, Saturnová hněd' L2G, Saturnová modř 4G300)

22. Šití bloku knihy **

- na čtyři dvojité bavlněné motouzy (ø 4mm)
- šití lněnou nití (100% len)

23. Zaklizení hřbetu knihy

- směs kostního klišu a pšeničného škrobu (1:1)
- přelepení hřbetu novými pergamenovými proužky pšeničným škrobem **

5.2. Dřevěné desky**24. Sanace a petrifikace bukových desek ***

- sanace provedena dvěma nátěry roztoku Lignofixu I-Profi z lícové i rubové strany
- povyschnutí ponořeny do roztoku akrylátové pryskyřice Solakryl BMX v xylenu po dobu 48 hodin
- po vyjmutí opláchnuty Xylenem
- tvrzení akrylátového roztoku nejméně 14 dní

25. Mechanické čištění

- mechanické čištění pomocí skalpelu
- vyjmutí zkorodovaných hřebíčků

26. Vyspravení zlomu zadní desky **

- spojení částí desky pomocí dvou bukových kolíčků
- zajištění spoje pomocí klínů tzv. na motýlka

27. Vyspravení chybějící části zadní desky

- klínem
- zatmelení chybějících částí desky tmelem (bukové piliny, křída, fermež, kožní klich)

28. Nasazení desek na knižní blok

- provlečení motouzů původními otvory v deskách a zajištění novými bukovými kolíčky**

5.3. Usňový pokryv**29. Čištění usňového pokryvu**

- mechanické čištění: - z rubové strany skalpelem
 - z lícové strany pomocí purusu a štětců
- chemické čištění: lícové strany pěnou 1 % roztoku Alvolu OMK v destilované vodě a 80 % roztokem izopropanolu v destilované vodě

30. Tenčení nového usňového pokryvu ze světlé skopovice**31. Potažení knihy novým usňovým pokryvem a následná aplikace původního pokryvu**

- novým celousňovým pokryvem a po 24 hod. původním pokryvem
- lepení pomocí směsi pšeničného škrobu a 4% Tylosou MHC 6000 (1:1) a 2 % čirého roztoku ajatinu (dezinfekční prostředek)
- zajištění drobných částí původního usňového pokryvu disperzním lepidlem Akrylepem 545 (pH 7,5 – 8)

32. Výroba nových usňových řemíků pro uchycení mosazných spon

- ze světlé skopovice s jádrem z tmavě hnědé hověziny podle dochovaného fragmentu
- lepení pomocí směsi pšeničného škrobu a 4% Tylosou MHC 6000 (1:1) a 2 % čirého roztoku ajatinu

5.4. Mosazné spony s kolíčkovou záchytkou

33. Rekonstrukce ztracené části háčkových spon **

- zhotovení ztracených částí háčkových spon (těl) z mosazného plechu na základě dochovaných renesančních štítků s kolíčkovou záchytkou **
- zhotovení ztracených štítků pro uchycení usňových řemínků
- příprava nových mosazných hřebíčků pro přichycení částí kování ke knižnímu bloku

34. Připevnění usňových řemínků a zachovaných štítků spon

- řemínky pro uchycení zrekonstruovaných částí spon připevněny ke knižnímu bloku ve žlábků pomocí mosazných štítků (podle otisku na dochovaném fragmentu řemínku) **

35. Přichycení zrekonstruovaných částí spon na usňové řemínky

- připevnění spon pomocí mosazných hřebíčků a štítku na nové usňové řemínky knihy

36. Podlepení listů přední a zadní složky na přideščí knihy

- přilepení prvních dvou listů přední a zadní předsádky pšeničným škrobem na přideščí knihy

5.5. Konečné úpravy

37. Výroba ochranného obalu **

- výroba tzv. fase - boxu s krčkem
- výroba ochranného obalu pro zachované fragmenty z knihy z alkalické archivní lepenky

38. Závěrečná fotodokumentace a vypracování restaurátorské dokumentace

6. Seznam použitých chemikálií a materiálů

- mosazný plech o síle 1, 2 mm (slitina Cu a Zn)
- bukové dřevo
- tříslučiněná useň, světle hnědá skopovice (Toma, a.s. Otrokovice)
- pergamen (Toma, a.s. Otrokovice)
- netkaná polyesterová textilie Netex
- sterilní vatové tampony na stěry
- bavlněný motouz
- lněná nit
- včelí vosk
- ruční papír 120 g/m² (papírna Velké Losiny)
- melinexová fólie (polyester)
- tónovný japonský papír (8-9 g/m²)
- pigmenty Rybacelová žlut' D3R, Sturnová modř L4G, Saturnová hněd' L2G (OSTACOLOR, a.s. Pardubice)
- prášková guma Wishab
- bílé měkké grafické gummy
- sušený polotovar pro výrobu papíroviny - 60 % bavlna, 40 % len (papírna Velké Losiny)
- pšeničný škrob (Jihočeské škrobárny, s.r.o.)
- kostní kliš (firma Grac)
- tmel – bukové piliny, plavená křída, fermež, kostní kliš
- Lignofixu I-Profi
- akrylátové pryskyřice Solakryl BMX v xylenu
- Xylen
- destilovaná voda
- cyklododekan v lékařském benzínu (dodává Deffner & Johann)
- 4% Tylose KMC 6000 v etylalkoholu (karboxymetylcelulóza, výrobce Hoechst GmbH)
- 1,5 % Glutolinu L (metylcelulóza, dodává Deffner & Johann)
- 0,5 % Tylose MHC 300 (methylhydroxyetylcelulóza, výrobce Hoechst GmbH)
- Ca(OH)₂ – hydroxid vápenatý
- pastely- FABER CASTEL - RAW UMBER 9201 - 180***, FABER CASTEL - OLIVE
- GREEN 9201 - 173***, FABER CASTEL – BROWN OCHRE 9201 - 182***
- 1 % Alvol OMK v destilované vodě
- 80 % izopropanol v destilované vodě
- 2 % čirý roztok ajatinu
- disperzní lepidlo Akrylep 545 (firma Lear)
- lékařský benzín
- 80% etylalkohol

7. Doporučené klimatické podmínky

Dle normy ČSN ISO 11799

Relativní vlhkost 50-55% \pm 3%/den

Teplota max. 18°C \pm 1°C/den

Osvit max. 50 luxů

Doba vystavování max. 2 měsíce v roce při osvitu max. 200 luxů

Objekt je třeba chránit před přímým slunečním světlem, prachem, nadměrnou vlhkostí, výkyvy vlhkosti a teploty. Zápůjčky navrhujeme omezené, pouze v při vhodných podmínkách a bezpečné manipulaci. Uložení v horizontální poloze ve vyhotoveném ochranném obalu z nekyselého lepenky.

Poznámkový aparát

1. – Přesný (úplný) název díla a jeho přesnější překlad do novodobé češtiny
ITINERARIUM SACRAE SCRIPTURAE: To jest: PUTOWÁNĀJ SWATÝCHNa wssecku Swatau Bibli obojího Zákona, rozdělené na dvě knihy. Prvnj kniha zawjrá w sobě wssecka Putowánj a cesty Swatých a Bohu milých Otcůw, Patriarchůw, Králůw, Knížat, Prorokůw a některých pobožných lidj, spočjtané na mjle obyčejně Německé a České / s wypsánjm Zemj, Kragin, Měst, Řek a wod, Hor y vdolj / o nichž se w Pjsmě zmjnka činj / a wlatnjm wyloženj m slow aneb gmén gegich Židowských y Řeckých, mjsty y s doloženjm smysłu Duchownjho. Nazad přidáno gest Wyswětlenj na Knihu Jozue a Roz:dělenj aneb rizłosowánj Země Swaté mezy Dwanásteru Pokole:nj Izraelské. A giný Traktát o Mincých a Měrách, kteréž se w Pjsnjch Swatých připomjnagi / To wssecko wydá:no w gazyku Německém, od M. Henricha Buntinga Faráře w Brunowě:A nynj w Českém, od M. Danyele Adama z Weleslawjna. / Léta Páně M.D.XCIITINERARIUM SACRAE SCRIPTURAE: To jest: Putování svatých na všecku svatou Bibli obou zákonů, rozdělené na dvě knihy. První kniha v sobě uzavírá všechna putování a cesty svatých a bohu milých otců, patriarchů, králů, knížat, proroků a některých pobožných lidí, spočítané na míle obyčejně německé a české/s vypsáním zemí, krajin, měst, řek a vod, hor i údolí/o nichž se v Písmě zmínka činí/a vlastním vyložením slov aneb jmen jejich židovských i řeckých, místy i s doložením smyslu duchovního. Nazad přidáno jest vysvětlení na knihu Jozue a rozdělení aneb rozlosování země Svaté mezi dvanáctero pokolení Izraelské. A jiný traktát o mincích a měrách, kteréž se v Písních svatých připomínají/To všecko vydáno v jazyku německém od m. Henricha Buntinga faráře v Brunově: A nyní v českém, od M. Daniela Adama z Veleslavina./Léta páně MDXCII [1952]

2. - *M.Henrich Bunting Farář w Grunowě* - (1545 – 1606), kazatel, farář a teolog
(zanechal po sobě celou řadu cenných knih, zejména na biblická témata)

3. - *M. Danyel Adam z Weleslawina* – (1546 -1599)

- tiskař a nakladatel činný ve Starém Městě Pražském

- od roku 1576 spolupracovníkem tiskaře Jiřího Melantricha Rožd'alovského z Aventýna

- 1580 - stal se správcem tiskárny

- 1586-1599 – vlastníkem tiskárny

4. - Popis slepotiskové výzdoby knižní vazby

Slepotisková výzdoba s rámcovou kompozicí, tvořenou kombinací linek a válečků. Kompozice výzdoby je příčně a podélně symetrická. Rámce jsou postaveny na výšku a kladeny soustředně od vnějšího okraje desky. Střední pole tvoří šest linek různé síly a dvě řady protínajících se obloučků s nasazenými palmetami. Další rámce jsou od sebe vždy odděleny třemi linkami, z nichž střední je vždy silnější. Druhý rámeček vykazuje vegetabilní prvky s motivem vinné révy. Nad vrchním i spodním okrajem druhého rámečku jsou dva prázdné nápisové štítky, kam knihvazači obvykle umísťovali datum vydání knihy nebo její název. Třetí rámeček je nositelem medailonů, řazených nad sebou. Mezi nimi jsou motivy rostlinných úponků. V medailónech se objevují v pravidelném pořadí hlavy třech osobností. S největší pravděpodobností se může

jednat o zpodobení reformátorů, humanistů nebo králů. Okrajový, válečkový motiv je opět tvořen ornamentálním motivem z obloučků a palmet, stejně jako u rámce prvního, ale ve větší velikosti. Rohy okrajového rámce uzavírají čtvercové plotny s linkami tlačnými do kříže. Hřbet knihy je bez titulu, zdobí ho pouze jednoduché linky kolem vazů, vnější drážky a po jedné lince u hlavy a paty knihy.

5. - Popis nedochovaných těl renesančních háčkových spon vychází z typologie kovových prvků na knižních vazbách ze *Studentské práce svazek II, BcA. Martina Lušková, Kování v knižní vazbě, IRKT Litomyšl, o.p.s. 2005*

6. - */Prasentem Librum revidit et restantia conigenda correpat Pater Ioannes Loos capellanus Potrichensis Anno 1776/* - Tuto knihu spravoval a revidoval pater Ioannes Loos z potěhu roku 1776

7. - *CAROL BARO A ŽEROTINA* - Karel pan ze Žerotína

8. - *DA ZW - Danyele Adama z Weleslavjna*

9. - Popis grafických listů

Knihy obsahuje devět dvoustránkových grafických listů, dva jsou jednostránkové. Jeden grafický list, s vyobrazením Jeruzaléma v knize chybí. Hlavní grafickou technikou u výzdoby *Itineraria* je dřevořez. Výjimku tvoří listy se zpodoběním Evropy jako ženy a Asie jako Paegase, ty jsou provedeny technikou mědirytu. Všechny grafické listy (kromě mědirytů) jsou komponovány do obdélníkového rámce, tvořeného jednou nebo dvěma linkami. Ke každému listu přísluší doprovodný text, který čtenáři vysvětluje, co je v listech obsaženo a další zkrácený popis vyobrazení nad rámcem listu. Všechny grafické listy obsahuje první kniha, kromě dvou, které nalézáme v knize druhé.

Mapy lze rozdělit do čtyř skupin, na alegorické, polocelky, konkrétní kraje a zvlášť stojí zpodobení Jeruzaléma. Grafické listy s vyobrazením ženy Evropy, Paegase jako Asie a svět ve tvaru tzv. *dětelového* listu jsou alegorické. Pracují s dostupnými geodetickými údaji pouze rámcově ve službách symbolického záměru. Polocelky znázorňují kontinenty, jejich vzájemné postavení a také postavení zemí. Jde konkrétně o mapu s vyobrazením Evropy, Afriky a Asie a o mapu, kde je Afrika samostatně. Další skupinou map jsou ty, kde jsou zvlášť zachyceny konkrétní kraje jako *Galilaea*, *Indiaea*, dále Severní Egypt a mapa s částí Malé Asie, částí jižní Evropy a severní Afriky. Ke geodetické věrohodnosti poměrů se nelze vyjadřovat. Přesnost vyobrazení se zvyšuje s detailnějším náhledem na konkrétní kraje. Zvlášť stojí vyobrazení Jeruzaléma, kde se jedná o kombinaci mezi záznamem geodetickým a vedutou.

Vodopis je na grafických listech zobrazen hustou šrafurou a moře naznačeno vlnami. Horopis je proveden schematickým zobrazením významných kopců a hor, pouště klikatou šrafurou. Významná sídla jsou zachycena pomocí drobných siluet příslušného města do jisté míry schematických.

Všechny mapy jsou orientovány severojižně. Sever je tedy nahoře, stejně jako na mapách moderních.

10.- restaurátorský záměr se může od restaurátorského postupu lišit

Textová příloha

Naměřené hodnoty pH

Měřená stránka v knize	Měřené místo	Hodnota pH před restaurátorským zásahem	Hodnota pH po restaurátorském zásahu
------------------------	--------------	---	--------------------------------------

Kniha první			
přídeščí přední desky	vlevo dole	5,48	6,98
první volný list přední předsádky	vpravo dole	6,50	7,02
Titulní list první knihy	vpravo dole	5,90	7,00
	vpravo nahoře	6,27	8,01
str.10 (mapa)	vlevo dole	5,92	7,02
str.32 (mapa)	vpravo nahoře	5,62	7,32
str.51	vpravo, střed	5,22	6,99
str.56 (rukopis)	vlevo dole	5,87	7,21
str.167	vlevo dole	5,86	7,10
str.334	vlevo nahoře	6,30	7,93
Kniha druhá			
Titulní list druhé knihy	střed listu	5,34	7,42
str.57	vpravo dole	6,40	7,80
str.83 (začerněný text)	střed nahoře	4,85	6,02
str.182	střed listu	5,36	7,29
Registrum, Konec	vlevo dole	5,71	7,30

Průměrná naměřená hodnota pH		5,77	7,13
-------------------------------------	--	------	------

Zkouška mokrého čištění a měření pH před a po čištění

fólio	před		po	
8	dolní levý roh 5,00	horní levý roh 5,11	6,81	6,21
49	levý dolní roh 6,01	pravý dolní roh 6,21	6,46	6,50
95	levý dolní roh 5,65	pravý horní roh 4,75	6,31	6,21
185	pravý dolní roh 5,88	pravý horní roh 4,75	6,54	5,35
218	střed 4,42		5,71	
223	pravý dolní roh 5,30		6,20	
369	pravý horní roh 5,34	pravý dolní roh 5,92	5,75	6,10

Klimatický stav depozitáře – depo BAR 33, restaurované předměty

Datum	Teplota	Vlhkost	Max. teplota	Max. vlhkost	Min. teplota	Min. vlhkost	Podpis	Poznámka
6. 2. 2006	19	36	/	/	/	/		
13. 2. 2006	18	37	20	37	18	34		
20. 2. 2006	18	37	20	38	18	36		
27. 2. 2006	20	36	21	38	18	36		
6. 3. 2006	19	36	21	38	19	36		
13. 3. 2006	18	36	21	37	18	35		
20. 3. 2006	18	36	21	36	18	35		
27. 3. 2006	17	37	20	37	17	27		
3. 4. 2006	20	38	20	38	18	26		
10. 4. 2006	19	39	21	42	19	37		
24. 4. 2006	20	41	21	42	19	33		
29. 5. 2006	20	45	22	46	20	36		
5. 6. 2006	18	45	20	45	18	44		
12. 6. 2006	20	46	20	47	18	44		
19. 6. 2006	24	50	24	51	20	45		

NÁRODNÍ ARCHIV
ODDĚLENÍ PÉČE O FYZICKÝ STAV ARCHIVÁLIÍ
BIOLOGICKÁ LABORATOR
ARCHIVNÍ 4/2257, 149 01 PRAHA 4

MIKROBIOLOGICKÉ ZKOUŠKY

MÍSTO ODBĚRU:
Fakulta restaurování Univerzity Pardubice

MATERIÁL:
ITINERATIUM PUTOWANI SWATYCH
1592

DATUM PROVEDENÍ: 16. 11. 2005

PROVEDENÉ ZKOUŠKY:
Pomocí sterilních vatových tampónů byly provedeny stěry. Takto získané pevné částice byly přeneseny na povrch
sladinového a Czapek-Doxova živného agaru. Inkubace probíhala při 24 ± 4 °C po dobu 7 a 14 dní.

VÝSLEDKY:

č. vz.	popis vzorku	počet živých zárodků plísní	identifikované druhy plísní
1	useň	0	
2	titulní list	1	<i>Aspergillus niger</i>
3	str. 190	0	

ZÁVĚR:

Nález živých zárodků plísní je zanedbatelný, není třeba provádět žádná další dezinfekční opatření.

DATUM: 6. 12. 2005

PODPIS: PhMr. Bronislava Bačílková

NÁRODNÍ ARCHIV
149 01 Praha 4, Archivní 4/225
IČO: 70979821

Sanace a petrifikace bukových desek na knihy

Koldínova městská práva (1579)

Itinerarium (1592)

Bible kralická

Sanace provedena dvěma nátěry roztoku Lignofixu I- Profi z lícové i rubové strany.
Po vyschnutí sanačních nátěrů desky ponořeny do roztoku akrylátové pryskyřice Solakryl BMX v xylenu po dobu cca 48 hodin. Po vyjmutí opláchnuty xylenem.
Doporučuji akrylátový roztok nechat vytvrdnout nejméně 14.dní.

V Němčicích 26.2.2006

Karel Ungr
restaurátor

Návrh na restaurátorský zásah
Itinerarium Sacrae Scripturae
Putovaný Swatých
1592
M. Danyele Adam z Weleslawina

1. průzkum míry a stavu poškození
2. fotodokumentace stavu před restaurátorským zásahem
3. mikrobiologická analýza (případná dezinfekce n-Butylalkoholem)
4. mechanické čištění přideští pomocí gumové pryže, štětců různých hrubostí a vysavače
5. zkoušky rozpustnosti inkoustu (destilovaná voda, ethanol)
6. odlepení přideští pomocí vodní páry nebo 4% Tylosy C 6000
7. oddělení bloku od desek knihy
8. rozebrání bloku
9. mechanické čištění bloku
10. čištění mokrou cestou, případné odkyselení (CaCO_3) a čištění pomocí tensidů
11. dolítí chybějících částí papírového nosiče
12. vyspravení trhlin pomocí japonského papíru
13. šití knižního bloku
14. zaklížení knižního bloku
15. sejmutí usňového pokryvu z desek knihy
16. čištění desek knihy
17. vyspravení zadní desky knihy pomocí dřevěných kolíků
18. nasazení desek na blok knihy
19. čištění usňového pokryvu mechanicky a 80% isopropylalkoholem
20. zhotovení záplat na usňový povrch z bílé vepřovice a usňových řemíneků na háčkové spony
21. aplikace záplat na knižní blok a desky knihy a jejich patinace
22. potažení knihy usňovým povrchem
23. připevnění usňových řemíneků k desce knihy
24. zhotovení chybějících háčkových spon na základě dochovaného kování
25. připevnění spon na usňové řemínky
26. konečné úpravy (tukování apod.)
27. zhotovení ochranného obalu z nekyselé lepenky
28. závěrečná fotodokumentace a zpracování restaurátorské zprávy

Zpracovala: Karina Sojková
studentka 4. ročníku UP
obor restaurování a konzervace papíru,
knižní vazby a dokumentů

Karina Sojková

Převzala: PhDr. Světlana Hrabánková
ředitelka Českého muzea stříbra
v Kutné Hoře

11.2.

Světlana Hrabánková

V Litomyšli dne 15. listopadu 2005

Zpráva o mikrobiologické kontrole stavu knihovních fondů v muzeu v Kutné Hoře

Dne 26.června 2002 jsem měřil klimatický stav v depozitářích knihovny Okresního muzea v Kutné Hoře digitálním přístrojem Testo 601. V knihovně na Hrádku byla teplota vzduchu 23.5 °C a relativní vlhkost vzduchu 50%, uvnitř knih 55%, což je vyhovující stav - údaje vlasových vlhkoměrů udávající podstatně vyšší hodnoty jsou nespolehlivé. V depozitáři Lidka v místnosti s uloženými knihami při teplotě 21°C byla relativní vlhkost vzduchu 48% a v knihách 53%, vedlejší nová místnost měla při nižší teplotě 20 °C vlhkost 60%. Současně jsem odebral 4 mikrobiologické stěry:

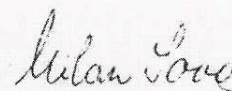
stěr	depozitář	popis vizuálního stavu knih
1	Knihovna Hrádek	malé stopy kolonií plísní na černých plátěných vazbách
2	Knihovna Lidka	viditelně zaprášená ořízka knih
3	Knihovna Lidka	na předsádce i ořízce - drobná drť
4	Knihovna Lidka	plísňe na balíku nevázaných periodik

Stěry jsem potom v laboratoři Centrálního depozitáře NK v Hostivaři přenesl na živnou půdu Czapek-Doxův agar a ponechal v thermostatu při 25 °C po dobu deseti dnů. Následné vyhodnocení nárůstu kolonií plísní přineslo tyto výsledky:

stěr	počet kolonií	identifikované rody plísní
1	15	10 Penicillium 3 Cladosporium 1 Aspergillus 1 Epicoccum
2	100	úplný přerůst kolonií rodu Penicillium
3	60	vše Penicillium
4	45	vše Penicillium

Hodnocení: stěry byly odebrány na nejrizikovějších místech, takže počty kolonií jsou poměrně vysoké. Na živných půdách v thermostatu ovšem vyrostou plísňe ze všech spór zachycených sterilními tampóny, zatímco v reálném prostředí je nebezpečí aktivního růstu až při vysoké relativní vlhkosti. V novém depozitáři proto bude užitečné trvalé sledování klimatického stavu spolehlivým thermohygrometrem a mírné vytápění v zimě asi do 16 °C. Mezi teplotou a relativní vlhkostí uzavřeného prostoru je nepřímá úměra, při příliš nízké teplotě a vyšší vlhkosti by mohly růst psychrofilní rody plísní. Teprve když by měření prokazovalo dlouhodobější vysokou úroveň vlhkosti, bylo by nutné zajistit odvlhčování prostoru. Pro ošetření jednotlivých knih s malými stopami kolonií plísní (jako u stěru 1) postačuje otření povrchu hadříkem navlhčeným vodným ethanolem, který má dezinfekční účinky. Knihy uložené v depozitáři Lidka ošetříme chemickou dekontaminací, kterou provádíme zmlžováním přístrojem IGEBA a jako dekontaminační prostředek používáme vodný roztok Promexalu W 50. Přístroj vytvoří jemný aerosol, který se během 8 hodin usadí na ošetřených předmětech a zlikviduje aktivně rostoucí plísňe, po 48 hodinách je možno s ošetřeným fondem manipulovat bez zdravotního rizika - při dodržování běžných hygienických zásad. Před stěhováním fondů do nového depozitního prostoru bude nutné mechanickou očištěním odstranit prach a odumřelé plísňe (pracovat s rukavicemi a ochranou dýchacích cest). Protože přístup aerosolu do spodních krabic velké hromady cenných fondů nebude ideální, je možno při stěhování podezřelé části fondu ponechat bez očištění v nynějším prostoru a v takovém případě provedeme dodatečně zmlžování ještě jednou.

24.července 2002

Milan Sova
Oddělení péče o novodobé fondy NK

Centrum.cz E-mail Odhlásit

Adresář Zápisník E-mail

Čist poštu

Napsat zprávu

karin.sojkova | odhlásit

Hledat mail

rozšířené hledání vytvoř filtr nastavení

Složky

příchozí (1/56)

rozepsaná (1)

odeslaná

koš

T-Express (2/2)

Štítky

nepřečtené

Schránka

Zaplněno 2% z
1000MB

Nastavení | Nápady

příchozí

Smazat Spam Další akce Zobrazuji 1-20 z
56

☐	<u>Odesílatel</u>	<u>Předmět</u>	<u>Datum</u>	<u>Ve</u>
☐	Vavrova Petra	RE: - Dobrý den, S paní Ing.	Včera 15:39	2
☐	veronika lettrichova	nie a nie rozlučit -	06.04. 21:44	1.
☐	Pokorna Petra	okruhy k SZK -	30.03. 14:24	61
☐	veronika lettrichova	okruhy otazek pavlicek-novy -	30.03. 13:09	60
☐	Jaroslav Vašíček	Fwd: - # ----- Původní	28.03. 19:10	1.
☐	Jaroslav Vašíček	Fwd: - # ----- Původní	28.03. 19:09	1.

Vavrova Petra Karina Sojková Včera 15:39

Smazat Spam Přeposlat Odpovědět
 Další akce hlavička uložit
 zdrojový kód tisk

Dobrý den,
 S paní Ing. Paulusovou jsme udělaly vlákninové složení papíru, co jste mi dala vzoreček.
 Jedná se o papír s převážně krátkými vlákny, jde pravděpodobně o hadrovinu (len) a je klížen škrobem.
 Fotografie z mikroskopu dodám.
 Mějte se Petra Vavrová

-----Original Message-----

From: Karina Sojková [mailto:karin.sojkova@centrum.cz]
 Sent: Wednesday, March 01, 2006 12:18 PM
 To: Vavrova Petra
 Subject:

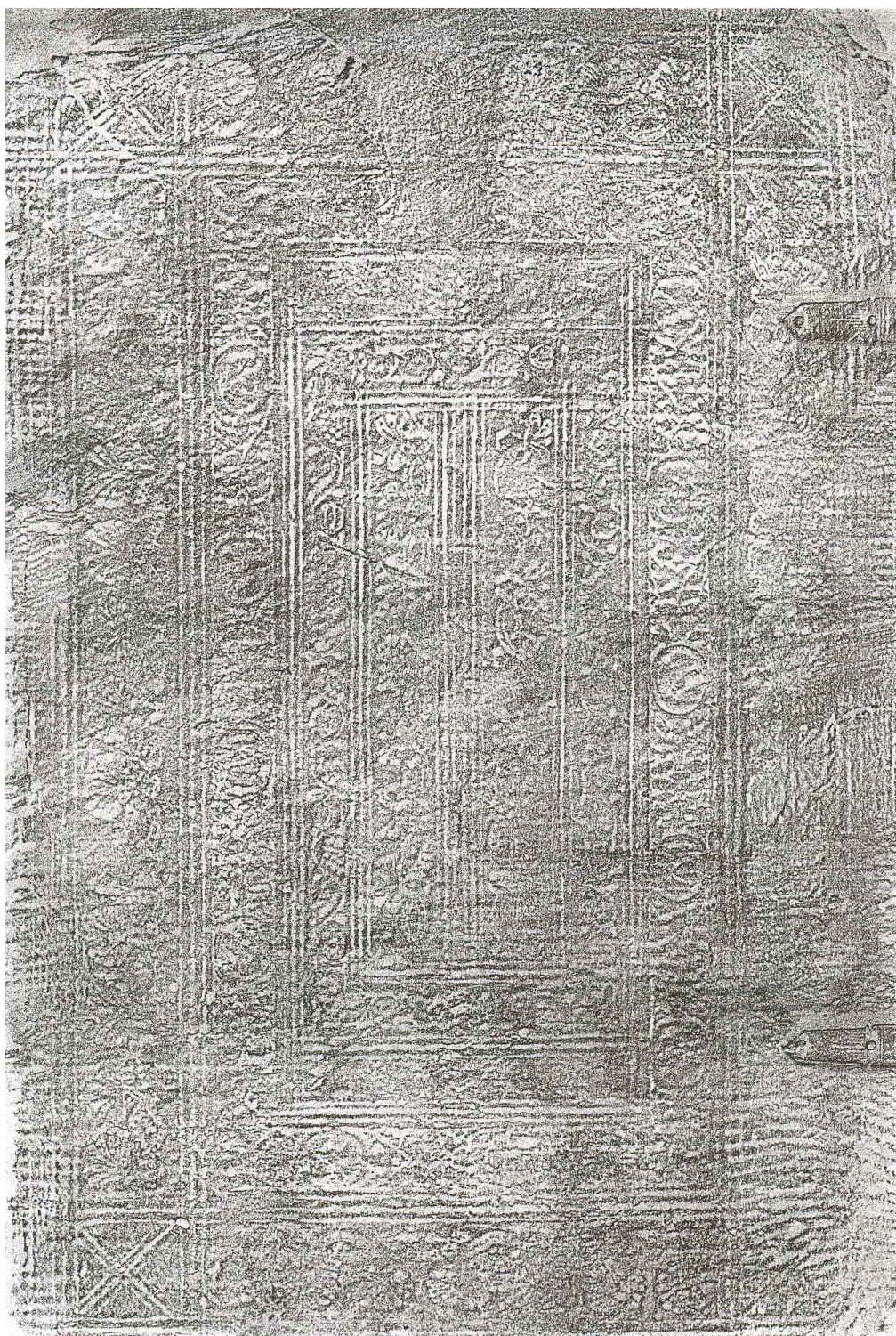
Dobrý den,
 potřebovala bych se s Vámi domluvit na konzultaci. Už s Vámi mluvila Katka Kukralová o tom mém problému se zaškrtným textem. Je to vlastně poslední list, který mi zbývá dolít a vrátit do bloku. Prosím Vás, dejte mi vědět, kdy budete v Litomyšli. Děkuji. Karina Sojková

Předchozí | Další

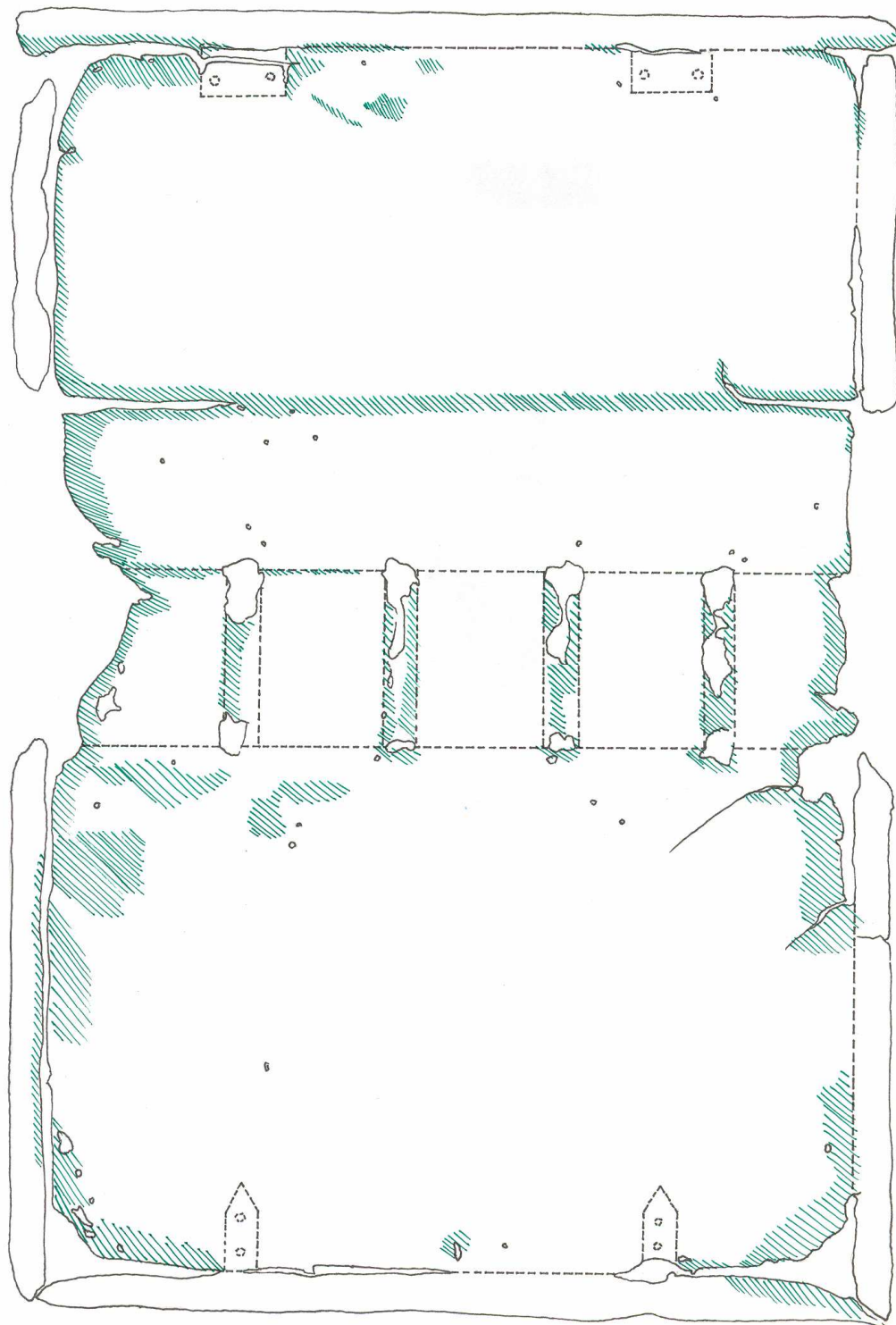
Centrum | Vyhledávání | Xchat | Bleskové | Zprávy | SportPlus | Žena | Automix | SMS,
 Loga a melodie | Slovník | Mapy

© 1999 - 2006 NetCentrum. Připojeno do sítě GTS NOVERA, a. s. Reklama | O Centru
 | Volná místa | Helpline | Náповěda | Slovensko

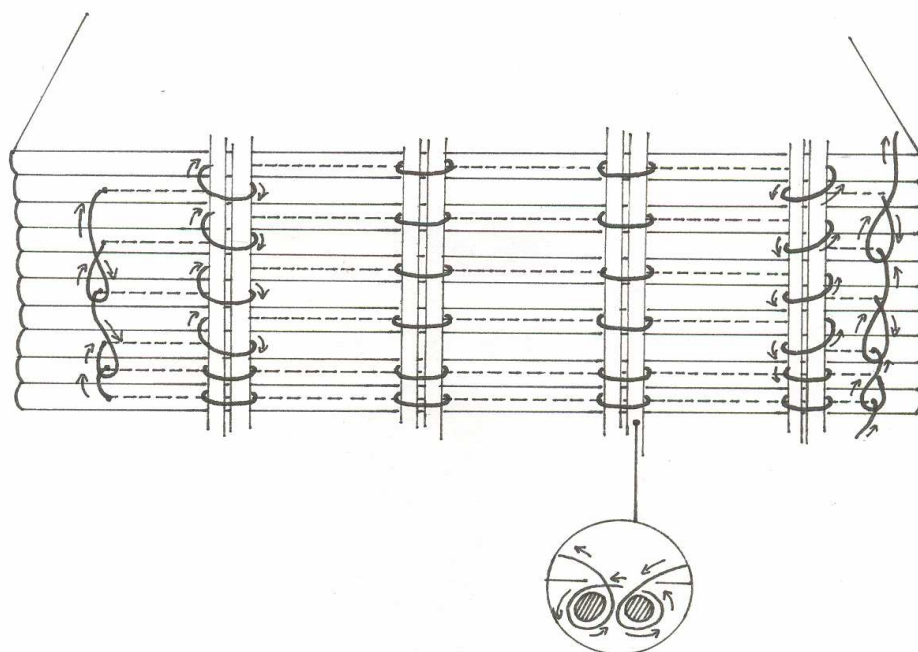
Grafická dokumentace

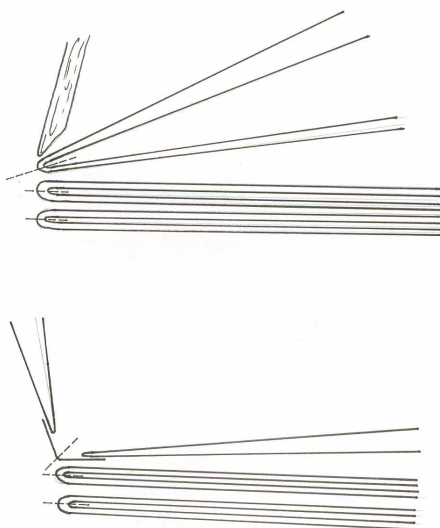
obr.č.1 – frotáž slepotiskové výzdoby přední desky knihy

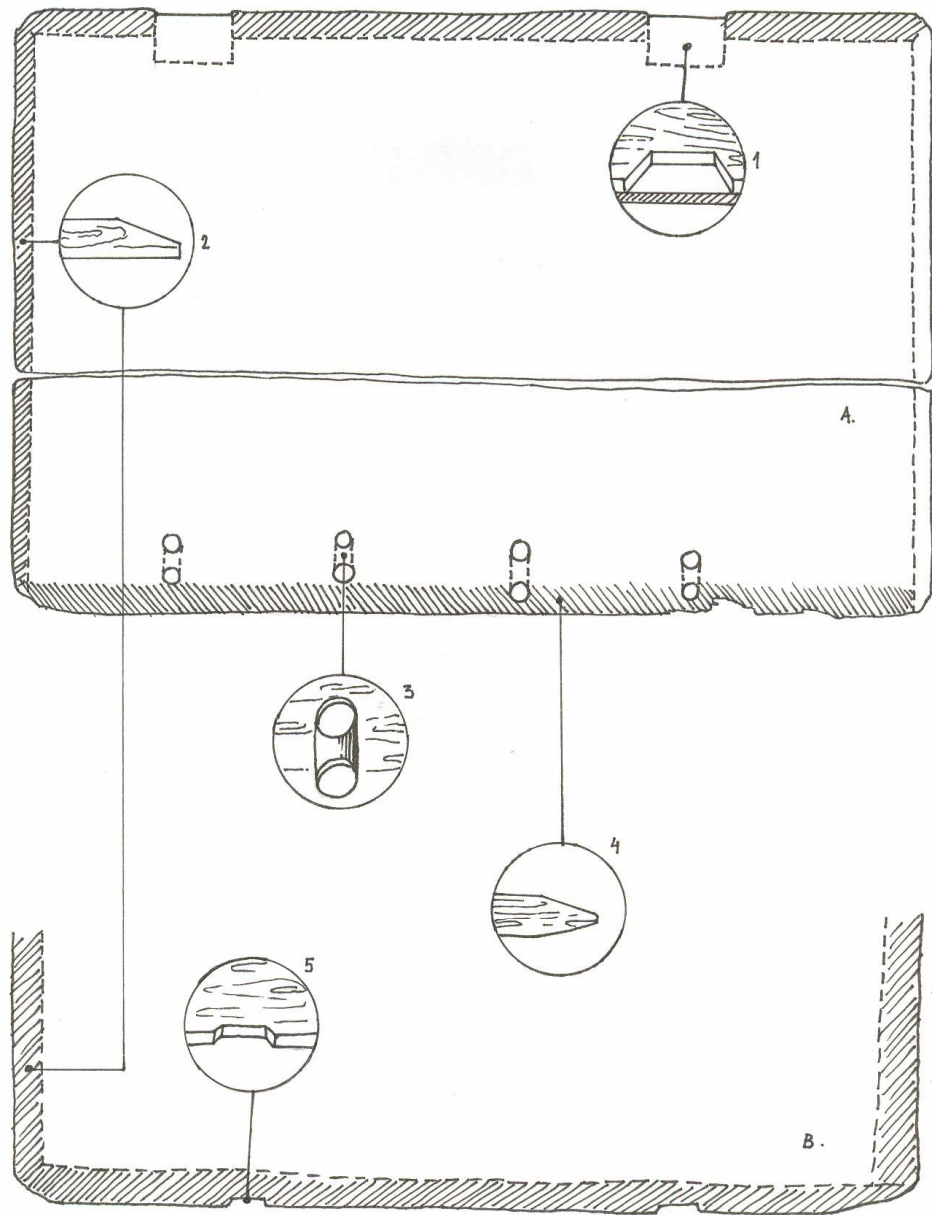
obr.č.2 - nákras poškození usňového pokrývú , □ - odřeny povrch usňě

obr.č.3 - původní a současné schéma šití (tzv. obsložku- aby nedošlo k nárůstu bloku ve hřbetu)
 - prvních a posledních deset složek celkové vyšití (spodní část obrázku)
 - schéma obtočení nitě okolo dvojitého vazů (kruhový výřez)

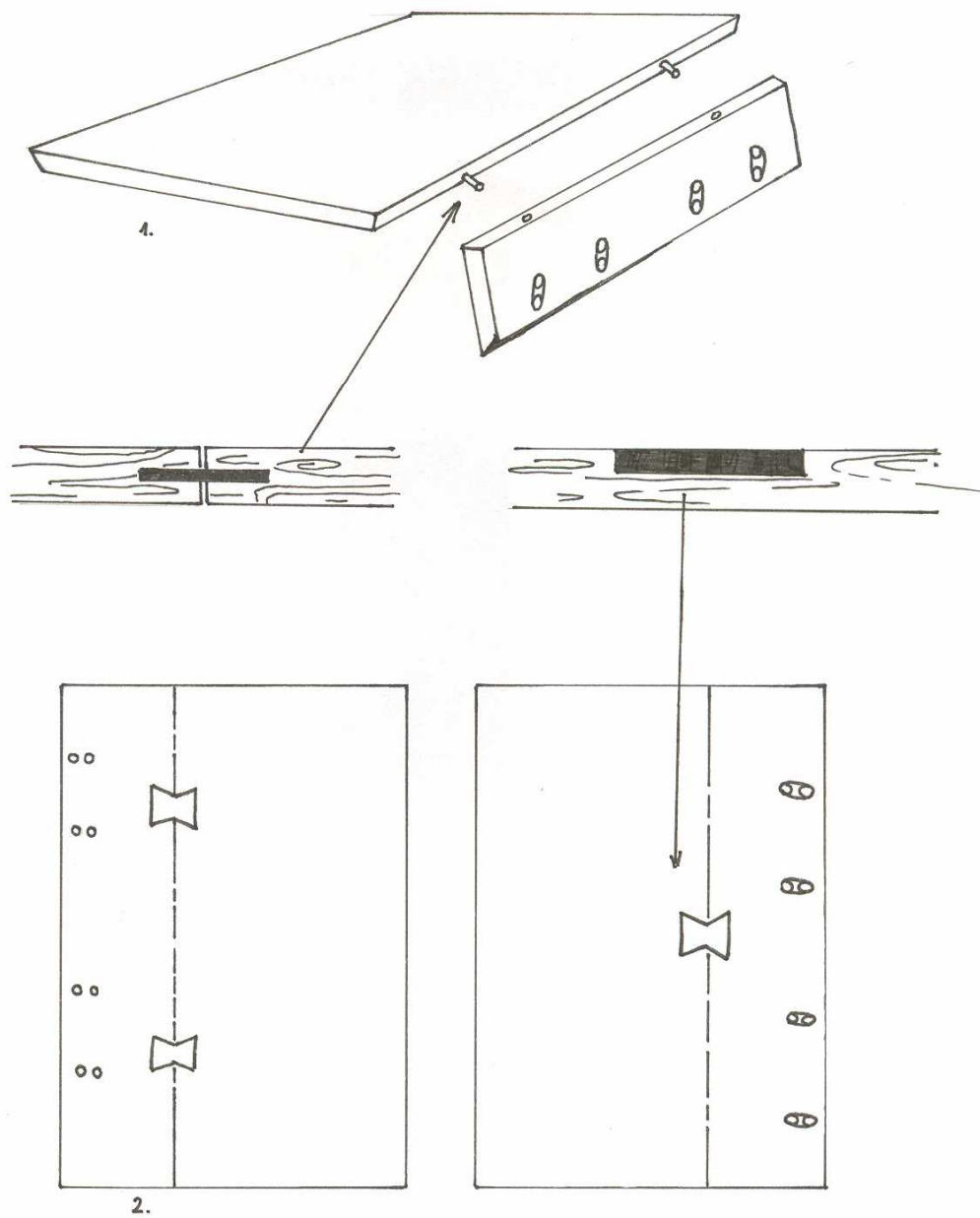

obr.č.4, 5- schéma přišítky předsádkových listů
 - schéma přišítky křidélek s nalepenými grafickými listy (aby nedošlo k jejich prošítkám, podle původního provedení)

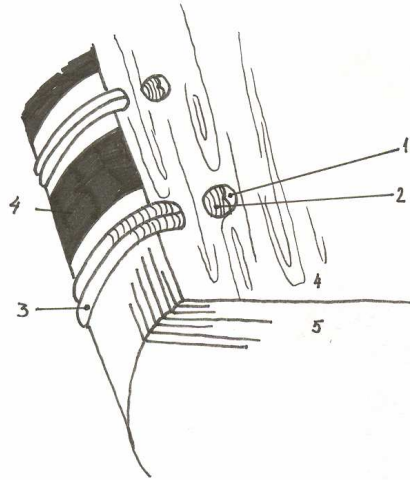
obr.č.6 - způsob opracování knižních desek (A.-zadní deska, B.-přední deska knihy)

1. - zářez pro ukotvení usňového řemínku s kováním
2. - zkosení hran na třech stranách směrem ven od knižního bloku
3. - žlábek se dvěma otvory pro uchycení vazových motouzů (na vnější straně desky)
4. - zkosení hrany vnější strany desky
5. - zářez pro snazší ukotvení štítků spon s kolíčkovou záchytkou

obr.č.7 - způsob opravy zadní desky

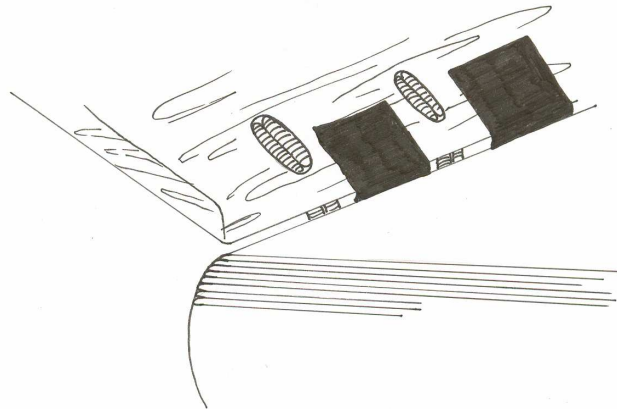
- 1.- spojení desek dvěma dřevěnými kolíčky
- 2.- zajištění zlomu klíny tzv. na motýlka (jeden klín na vnitřní straně desky, dva na vnější)

obr.č.8

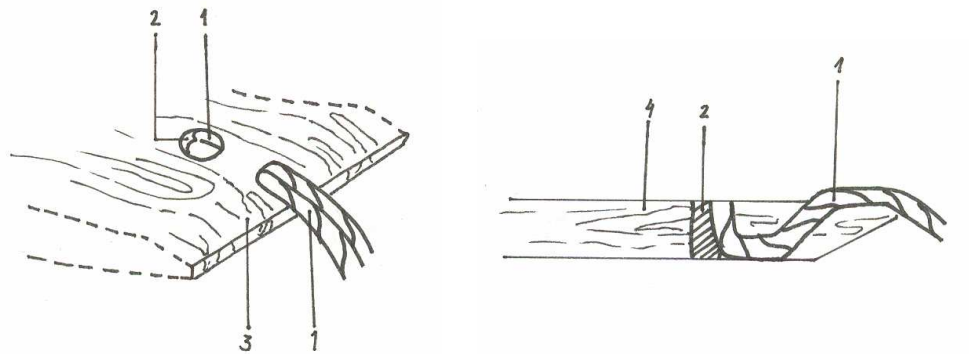
- schéma přichycení vazových
motoužů ke knižní desce
z vnější strany

- 1.- dřevěný kolíček
- 2.- vazový motouz
- 3.- vazový motouz
- 4.- pergamenový přelep hřbetu

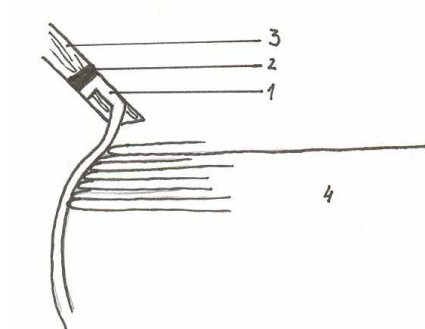
obr.č.9

- pohled na vnitřní stranu desky

obr.č. 10 – schéma uchycení vazových motouzů do desky knihy

- 1 - vazový motouz
- 2 - dřevěný kolíček pro upevnění vazů v otvoru
- 3,4 - dřevěné desky knihy

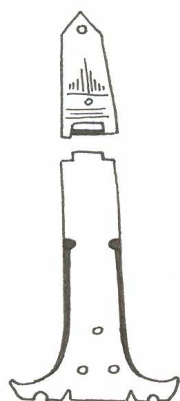
obr.č. 11 – schéma uchycení vazových motouzů do desky knihy

- 1- vazový motouz
- 2- dřevěný kolíček pro upevnění vazů v otvoru
- 3- dřevěné desky knihy
- 4- knižní blok

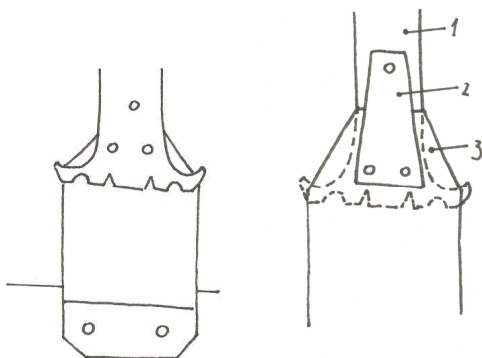
obr.č.12

- frotáž zachovaného mosazného štítku mosazné
- renesanční spony s kolíčkovou záchytkou

obr.č.13

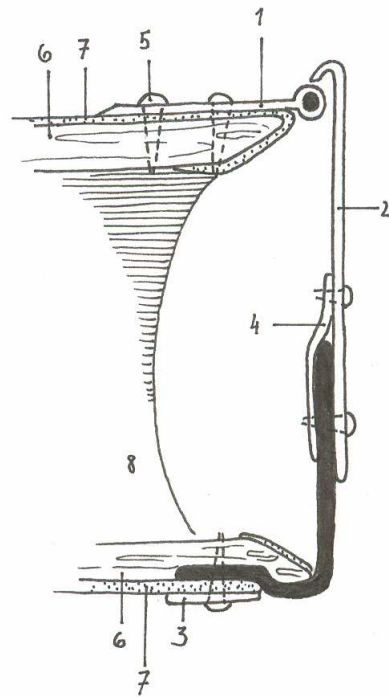
- renesanční spona háčková (druhá polovina 16. století), mosazná
- zachovaný štítek s kolíčkovou záchytkou
- rekonstrukce těla spony ve tvaru protáhlého obdélníku s rozšířeným kořenem ve tvaru T

obr.č.14

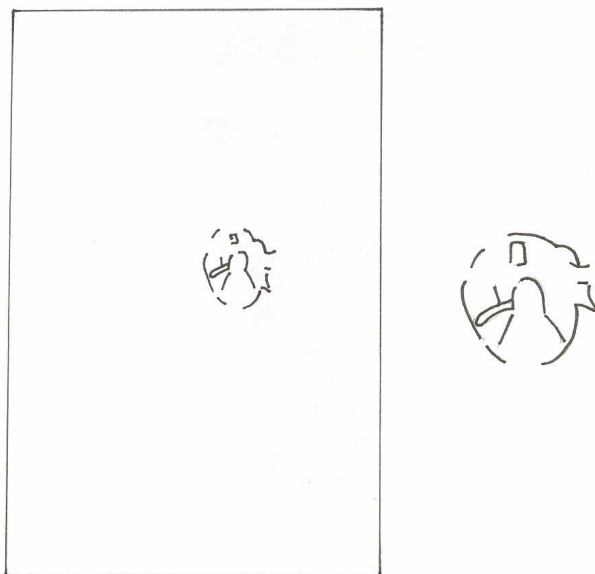
- způsob připevnění těl spon k usňovému řemínku a jeho přichycení k desce knihy pomocí mosazného štítku a dvou hřebíčků

- 1.- tělo spony
- 2.- kónický mosazný štítek na zadní straně spony připevněn k jejímu jedním hřebíčkem
- k usňovému řemínku a k tělu spony pak přichycen dvěma hřebíčky

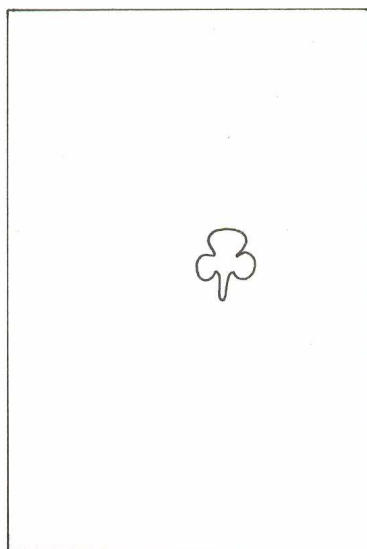

obr.č.15 - schéma uchycení spon

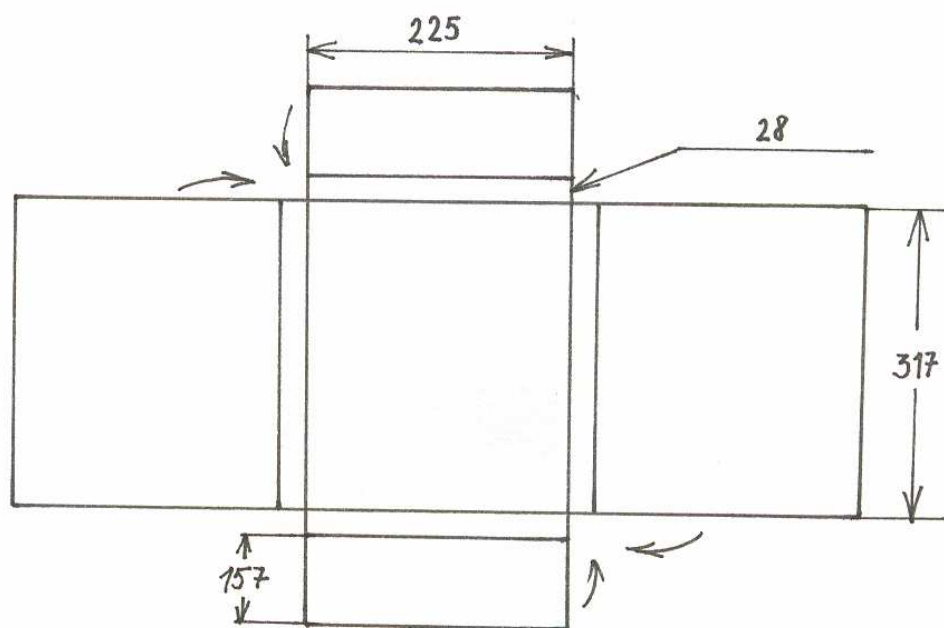
1. - štítek spony s kolíčkovou záchytkou
2. - tělo spony (přípevněno k usňovému řemínku)
3. - štítek pro zajištění usňového řemínku
4. - mosazný plíšek pro pevnější spojení těla spony s usňovým řemínkem
5. - mosazný hřebíček
6. - dřevěná deska knihy
7. - usňový pokryv knihy
8. - knižní blok

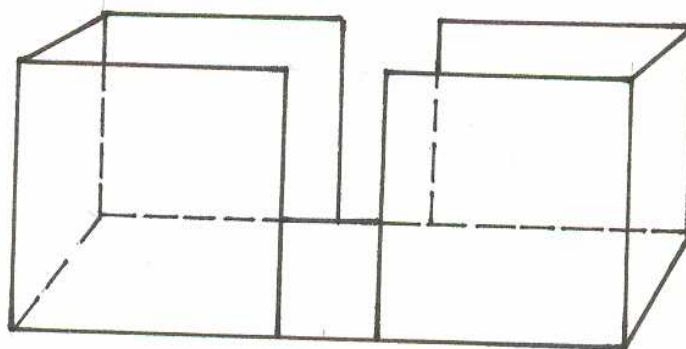
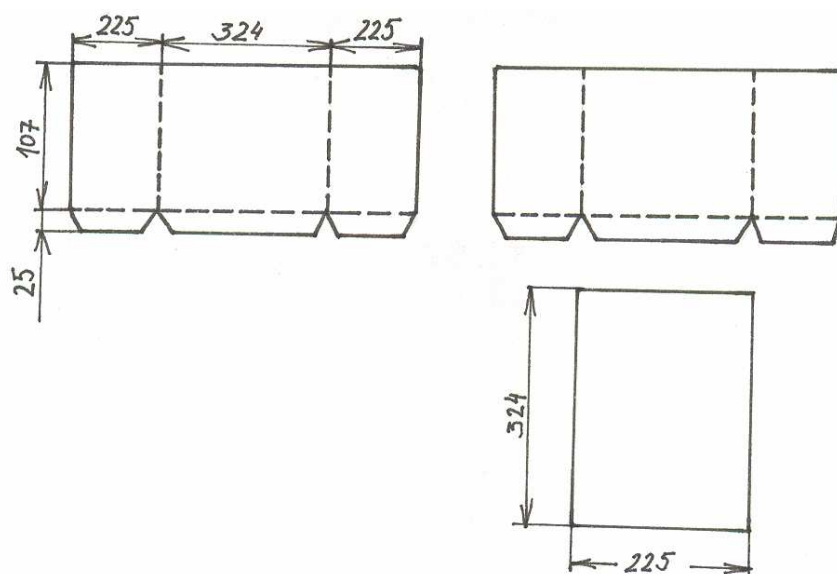
obr.č. 16 - znázornění filigránu na listu, nalezeném pod předním přideštím (původně byl list patrně umístěn před titulním listem – patrný jeho otisk)

obr.č. 17 - znázornění filigránu na listu (později vložen před titulní list)

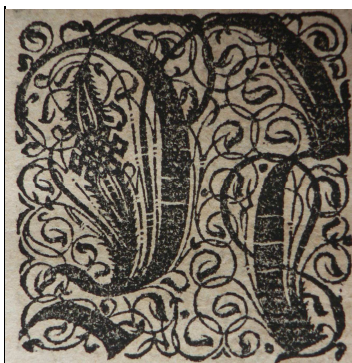

obr.č. 18 - znázornění ochranného obalu pro uložení fragmentů z knihy

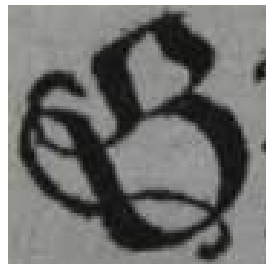

obr.č. 19 - výroba ochranného obalu pro knihu (zhotovení krčku pro uložení knihy a ochranné krabice pro fragmenty)

Katalog iníciál

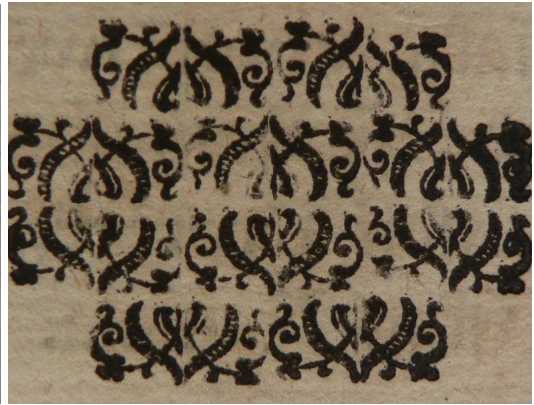

Katalog vlysů

Katalog vinět

znak Karla staršího ze Žerotína

signet Daniela Adama z Veleslavína

Seznam fotografií

- obr.č.1 - přední deska knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.2 - přední deska knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.3 - zadní deska knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.4 - zadní deska knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.5 - přední ořízka knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.6 - přední ořízka knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.7 - vrchní ořízka knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.8 - vrchní ořízka knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.9 - spodní ořízka knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.10 - spodní ořízka knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.11 - hřbet knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.12 - hřbet knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.13 - detail poškození hlavy knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.14 - detail hlavy knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.15 - poškození zadní desky knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.16 - zadní deska knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.17 - detail poškození zadní desky a usňového pokryvu - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.18 - detail zadní desky a usňového pokryvu - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.19 - přední předsádka a přideštiny knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.20 - přední předsádka a přideštiny knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.21 - poslední složka a přideštiny knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.22 - poslední složka - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.23 - poslední složka a přideštiny knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.24 - uvolnění knižního bloku od knižního bloku - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.25 - odhalená zadní deska po sejmutí přideštiny
- obr.č.26 - titulní list knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.27 - titulní list knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.28 - zateklina, poškození papírového nosiče plísní - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.29 - stav papírového nosiče - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.30 - vlepený rukopis chybějícího listu, oprava trhliny přelepením ručním papírem,

- poškození knižního bloku klišem (předchozí zásahy) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.31 - vlepený rukopis chybějícího listu- stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.32 - vlepený rukopis chybějícího listu, oprava trhliny přelepením ručním papírem, poškození knižního bloku klišem (předchozí zásahy) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.33 - vlepený rukopis chybějícího listu- stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.34 - oprava trhliny přelepením ručním papírem - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.35 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.36 - poškození papírového nosiče předchozími zásahy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.37 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.38 - poškození papírového nosiče předchozími zásahy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.39 – papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.40 - poškození papírového nosiče (signet Daniela Adama z Veleslavína)- stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.41 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.42 - poškození papírového nosiče (druhý titulní list) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.43 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.44 - poškození papírového nosiče (signet Karla ze Žerotína) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.45 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.46 - poškození papírového nosiče (mapa světa ve tvaru jetelového listu, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.47 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.48 - poškození papírového nosiče (mapa světa, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.49 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.50 - poškození papírového nosiče (mapa Asie jako Paegase, mědiryt) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.51 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu

- obr.č.52 - poškození papírového nosiče (mapa Afriky, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.53 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.54 - poškození papírového nosiče (mapa Svaté země, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.55 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.56 - poškození papírového nosiče (mapa Svaté země a části Afriky, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.57 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.58 - poškození papírového nosiče (grafický list s vyobrazením města Jeruzaléma, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.59 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.60 - poškození papírového nosiče (mapa Evropy jako Panny, mědiryt) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.61 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.62 - poškození papírového nosiče (mapa Středozemního moře a okolí) stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.63 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.64 - poškození papírového nosiče (mapa Svaté země, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.65 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.66 - poškození papírového nosiče (mapa Svaté země, dřevořez) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.67 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.68 - poškození papírového nosiče (verso listu s vyobrazením Svaté země) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.69 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.70 - detail poškození papírového nosiče (verso listu s vyobrazením Svaté země) - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.71 - papírový nosič - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.72 - poškození papírového nosiče - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.73 - stav knižního bloku po sejmutí usňového pokryvu - stav před restaurátorským zásahem

- obr.č.74 - přední deska knihy po sejmutí usňového pokryvu a přidešití - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.75 - detail hřbetu knihy po sejmutí usňového pokryvu - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.76 - detail zapuštění vazů do vrchní strany desky knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.77 - detail zapuštění vazů do spodní strany desky knihy - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.78 - knižní blok po sejmutí desek - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.79 - knižní blok po sejmutí desek - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.80 - knižní blok po rozešití - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.81 - knižní blok po rozešití - stav před restaurátorským zásahem
- obr.č.82 - knižní blok - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.83 - knižní blok - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.84 - knižní blok - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.85 - šití knihy na čtyři dvojité vazy
- obr.č.86 - šití knihy na čtyři dvojité vazy
- obr.č.87 - šití knihy na knihařském stávku
- obr.č.88 - knižní blok po ušití
- obr.č.89 - knižní blok po zkulacení, zaklížení a přelepení hřbetu pergamenovými přelepky
- obr.č.90 - knižní blok po zkulacení, zaklížení a přelepení hřbetu pergamenovými přelepky
- obr.č.91 - přední deska knihy (vrchní strana)
- obr.č.92 - přední deska knihy (spodní strana)
- obr.č.93 - zadní deska knihy (vrchní strana)
- obr.č.94 - zadní deska knihy (spodní strana)
- obr.č.95 - detail poškození přední desky
- obr.č.96 - detail poškození přední desky
- obr.č.97 - detail poškození zadní desky
- obr.č.98 - zajištění zlomu zadní desky na kolíčky
- obr.č.99 - zajištění zlomu desky (tzv. na motýlka) a oprava poškození desky u otvoru pro uchycení vazů (tzv. na rybičku) - vrchní strana desky
- obr.č.100 - zajištění zlomu desky (tzv. na motýlka) a oprava poškození desky u otvoru pro uchycení vazů (tzv. na rybičku) - spodní strana desky
- obr.č.101 - knižní blok po nasazení desek - stav po restaurátorském zásahu

- obr.č.102 - knižní blok po nasazení desek - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.103 - detail zapuštění vazů do desky knihy - stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.104 - zapuštění vazů do desky knihy (vnitřní strana desky)- stav po restaurátorském zásahu
- obr.č.105 - kniha po potažení novým usňovým pokryvem
- obr.č.106 - kniha po potažení novým usňovým pokryvem
- obr.č.107 - kniha po potažení novým usňovým pokryvem
- obr.č.108 - poškození původního usňového pokryvu z lícové strany
- obr.č.109 - poškození původního usňového pokryvu z rubové strany
- obr.č.110 - detail původního usňového pokryvu - čištění
- obr.č.111 - detail původního usňového pokryvu - čištění
- obr.č.112 - detail původního usňového pokryvu - čištění
- obr.č.113 - zachovaný štítek mosazné spony s kolíčkovou záchytkou
- obr.č.114 - výroba těla spony z mosazného plechu
- obr.č.115 - rekonstrukce těl nedochovaných spon (ve tvaru protáhlého obdélníku s rozšířeným kořenem ve tvaru T)
- obr.č.116 - mosazné spony po nasazení na desky knihy
- obr.č.117 - mosazná spona po nasazení na desky knihy
- obr.č.118 - detail původního štítku a zrekonstruovaného těla spony
- obr.č.119 - detail původního štítku a zrekonstruovaného těla spony
- obr.č.120 - dodatečně vložený list před list titulní
- obr.č.121 - dva slepené listy, sejmuté z předního příděští knihy
- obr.č.122 - list nalepený na předním příděští s patrným otiskem titulního listu,verso (předchozí zásah)
- obr.č.123 - list nalepený na předním příděští s patrným otiskem titulního listu,recto (předchozí zásah)
- obr.č.124 - pergamenové přelepy sejmuty ze hřbetu knihy
- obr.č.125 - pergamenové přelepy sejmuty ze hřbetu knihy
- obr.č.126 - papírové záplaty (předchozí zásah)
- obr.č.127 - fragment šití
- obr.č.128 - ochranný obal
- obr.č.129 - ochranný obal
- obr.č.130 - ochranný obal
- obr.č.131 - obal pro uložení fragmentů z knihy

obr.č.132 - fragmenty z knihy

obr.č.133 - začerněná část textu – rozbor tohoto textu pod infračerveným mikroskopem (folio 378)

obr.č.134 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.135 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.136 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.137 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.138 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.139 - vlákna lnu při zvětšení 400×

obr.č.140 - dřevitá složka obsažená v papírové hmotě

obr.č.141 - dřevitá složka obsažená v papírové hmotě

